

Quicksan Wet natuurbescherming Middelkoop 68 te Leerbroek



© 2020 Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, Culemborg

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Randweg 30
4104 AC Culemborg
T 0345 753 275
E info@bureau-iridis.nl
W www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 820598215B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: S. (Susan) Zwerver
Veldonderzoek: D.C. (David) Broek
Foto's: D.C. (David) Broek

Foto voorblad: Schuur te Middelkoop 68 te Leerbroek

Projectnummer: 2020-109
Wijze van citeren: Zwerver, S., 2020. Quicksan Wet natuurbescherming – Middelkoop 68 te Leerbroek. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-2020-109.

In opdracht van: dhr. J. Verrips
Contactpersoon: A. (Anthony) Joosten: Lakerveld Noordeloos
ingenieurs- & architectuurbureau

Datum: 23-7-2020
Ondertekening: D.C. (David) Broek
Paraaf: 

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2020, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn

echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.



S. (Susan) Zwerver

Quicksan Wet natuurbescherming Middelkoop 68 te Leerbroek

In opdracht van: dhr. J. Verrips

Inhoud

Inhoud	4	4.1	Beantwoording onderzoeksvragen	11
Samenvatting	1	4.2	Mitigerende maatregelen.....	11
1 Aanleiding	2	4.3	Conclusie	12
1.1 Situatie	2	5 Bronnen	13	
1.2 Beschrijving van het plangebied	3	5.1 Literatuur	13	
1.3 Probleemstelling	3	5.2 Websites	13	
2 Onderzoeksmethode	6	Bijlage A. Wettelijk kader	14	
2.1 Literatuuronderzoek	6	5.3 Wet natuurbescherming	14	
2.2 Veldonderzoek	6	5.3.1 Zorgplicht (art. 1.11).....	14	
2.3 Analyse	6	5.3.2 Natura 2000-gebieden	14	
3 Resultaten en effectbeoordeling	7	5.3.3 Soortbescherming	14	
3.1 Vaatplanten	7	5.3.4 Vogelrichtlijn (artikel 3.1)	14	
3.2 Grondgebonden zoogdieren	7	5.3.5 Habitatrichtlijn (artikel 3.5)	15	
3.3 Vleermuizen	7	5.3.6 Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)	15	
3.4 Vogels	8	5.3.7 Beschermde houtopstanden	16	
3.5 Vissen	9	5.4 Ontheffing, vergunning of vrijstelling	16	
3.6 Amfibieën	9	5.5 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	17	
3.7 Reptielen	10	Bijlage B. Overzicht algemene vrijstellingen	18	
3.8 Ongewervelden	10			
4 Conclusie en advies	11			

Samenvatting

Dhr. J. Verrips is voornemens een tweetal gebouwen op het perceel aan de Middelkoop 68 te Leerbroek te slopen, en een nieuwe schuur te realiseren. De sloop van de schuren kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is op 14 juli 2020 een Quicksan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Tijdens deze Quicksan zijn vier nesten van de huismus aangetroffen, mogelijk zijn er nog meer nesten aanwezig die tijdens de Quicksan niet vastgesteld konden worden. Daarnaast komen er mogelijk algemene broedvogels tot broeden in en rondom de schuren en komen algemene (vrijgestelde) amfibieën en grondgebonden zoogdieren voor in de directe omgeving van de schuren.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vleermuizen	Nee	
Jaarrond beschermde nesten	Ja	Aanvullend onderzoek
Algemene broedvogels	mogelijk	Werken buiten broedseizoen
Amfibieën	mogelijk	Mitigerende maatregelen

De conclusie van de Quicksan Wet natuurbescherming is dat er een aanvullend onderzoek naar de huismus uitgevoerd moet worden om vast te stellen hoeveel nesten er aanwezig zijn in de te slopen schuren. Het aanvragen van een ontheffing Wnb is noodzakelijk alvorens met de werkzaamheden gestart kan worden. Tevens dienen er mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden in het kader van de zorgplicht en om negatieve effecten op overige soorten te voorkomen.

Het uitvoeren van aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in specifieke periodes. Indien het noodzakelijk is aanvullend onderzoek uit te voeren dient er rekening gehouden met een onderzoeksperiode volgens onderstaande tabel. Als alternatief kunnen pannen gelicht worden over het gehele dak van de kleine schuur. Dit kan in de periode 15 september – 1 maart.

Tabel 2 | Onderzoeksperiodes per soortgroep

Type	Minimaal aantal onderzoeken	Onderzoeksperiode	Tussenperiode	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
Huisumus	2 - 4 bezoeken	1 april t/m 20 juni	10							

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Utrecht.



1 Aanleiding

1.1 Situatie

Dhr. J. Verrips is voornemens een tweetal gebouwen op het perceel aan de Middelkoop 68 te Leerbroek te slopen, en een nieuwe schuur te realiseren. Op de locatie van de nieuw te realiseren schuur zijn thans groenstroken aanwezig die geveld zullen moeten worden. Tevens is er de wens de bestemming van het perceel te wijzigen van 'Agrarisch' naar 'Wonen'. In het kader van deze bestemmingswijziging en sloop dient een Quicksan Wet natuurbescherming uitgevoerd te worden

De sloop van de schuren kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten². Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

Vanuit de Wet natuurbescherming worden drie categorieën dier- en plantensoorten in meer of mindere mate beschermd:

- Vogelrichtlijnsoorten, hieronder vallen alle inheemse vogelsoorten (artikel 3.1);
- Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5);
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10).

Per wetsartikel geldt een aantal verbodsbepalingen die mogelijk overtreden worden bij de geplande ingreep. Bij ruimtelijke ingrepen houdt dit hoofdzakelijk verband met de bescherming van nesten, bescherming van verblijfplaatsen en voortplantingsbiotoop en verbod op het doden of verwonden van beschermde soorten. Op deze verbodsbepalingen gelden enkele uitzonderingen. Zo is provinciaal een vrijstellingslijst vastgesteld met daarop een aantal soorten waarvoor deze verbodsbepalingen niet gelden. Ook kan er in

specifieke gevallen gewerkt worden volgens een ministerieel goedgekeurde gedragscode waarin voorschriften opgenomen zijn om de effecten te beperken. Om te bepalen of er beschermde soorten mogelijk effecten ondervinden van de ingreep en daarbij verbodsbepalingen worden overtreden is een Quicksan Soortbescherming noodzakelijk.

Naast soorten worden ook Natura 2000-gebieden beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lingegebied en Diefdijk-Zuid' ligt op een afstand van ruim een kilometer. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. Het nabijgelegen Natura 2000-gebied ligt op voldoende ruime afstand dat geen negatieve invloed verwacht wordt van factoren die slechts een korte reikwijdte hebben, zoals bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. De enige factor die op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn reikwijdte van invloed kan zijn, betreft stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van stikstofdepositie plaatsvinden ten gevolge van uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens werkzaamheden gebruikt worden. Echter, gelet op de kleine schaal van de werkzaamheden is het uitgesloten dat deze uitstoot enige significante bijdrage levert aan de bestaande achtergronddepositie of tijdelijk leidt tot een overschrijding van grenswaarden voor het Natura 2000-gebied. Het is daarom niet noodzakelijk om een Voor- toets t.b.v. een habitattoets in het kader van Natura 2000 uit te voeren.

Buiten de verbodsartikelen voor de soorten en gebieden geldt er ook een algemene zorgverplichting (artikel 1.11) voor alle inheemse dier- en plantensoorten,

² Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Utrecht.



Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Ook niet-beschermde en vrijgestelde soorten en gebieden vallen dus onder deze verplichting. Deze verplichting beoogt het voorkomen of beperken van de schade voor in het wild levende soorten en gebieden.

In de Wet natuurbescherming is in hoofdstuk 4 verder nog de bescherming van houtopstanden opgenomen. Voor bepaalde houtopstanden buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming geldt een meldings- en herplantingsplicht. Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waar de regels van de Wet natuurbescherming op van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vanuit de Wet natuurbescherming vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Aangezien het plangebied binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Vijfheerenland ligt geldt hier de APV. Er geldt mogelijk een kapverbod, waarvoor een vergunning aangevraagd dient te worden bij de gemeente. De opdrachtgever dient hier zelf zorg voor te dragen.

Tot slot is er, naast de Wet natuurbescherming, vanuit de Provinciale Structuurvisie een aantal gebieden aangewezen als Natuur Netwerk Nederland (NNN) en daarmee beschermd. Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een toetsing in dit kader is daarom niet nodig.

In Bijlage A kunt u meer informatie terugvinden over de Wet natuurbescherming en overige relevante wetgeving.

Voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden is een onderzoek naar het mogelijke voorkomen van beschermde plant- en diersoorten uitgevoerd middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan). In onderhavig rapport worden de kaders, uitvoering, resultaten en effectbeoordeling van deze toets beschreven.

1.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft een tweetal te slopen schuren, met omliggend groen op de locatie waar een nieuw bijgebouw wordt gerealiseerd. De grootste schuur is

grotendeels ingestort en vrijwel niet meer in gebruik. Het dak is enkel aan één zijde nog gedeeltelijk aanwezig. De begane grond is opgetrokken uit baksteen en wordt aan één zijde nog gebruikt als schapenstal. Ook daar is de stal zeer open. De kleine schuur is nog geheel intact en bestaat uit een carport en een afgesloten ruimte. Op het dak liggen pannen.

De omgeving van het plangebied bestaat uit uitgestrekte graslanden in agrarisch gebruik. Naast het plangebied ligt een transportbedrijf aan de linkerzijde en een woonhuis aan de rechterzijde. Tussen de weg en het perceel loopt de Voorwetering. Aan beide zijden van het perceel loopt eveneens een watergang. De dichtstbijzijnde hiervan ligt ongeveer 5 meter van de nieuw te bouwen schuur. In Figuur 1.1 en Afbeelding 1.1 t/m 1.6 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

1.3 Probleemstelling

De sloop van de schuren kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.





Figuur 1.1 | Locatie plangebied aan de Middelkoop 68 te Leerbroek.



Afbeelding 1.1 | Achteraanzicht grote schuur.



Afbeelding 1.2 | Zijaanzicht grote schuur met het deel in gebruik als schapenstal.



Afbeelding 1.3 | Kleine schuur.



Afbeelding 1.4 | Dakconstructie grote schuur.





Afbeelding 1.5 | Dakconstructie grote schuur.



Afbeelding 1.6 | Bergruimte/schapenstal in grote schuur.



2 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

2.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

2.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 14 juli 2020. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging,

terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of soortgericht onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

2.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.



3 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

3.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Rondom de te slopen schuren is voornamelijk tuinbeplanting aanwezig. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarisch gebied met een voedselrijk milieu, het gebied is goed ontwaterd en wordt er regelmatig gemaaid. Beschermde plantensoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde vaatplanten in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vaatplanten.

3.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Dergelijke soorten (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als egel (*Erinaceus europaeus*)) worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde grondgebonden zoogdieren (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten) in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde grondgebonden zoogdieren. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

3.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foeragegebied.

Vaste verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn globaal te verdelen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en boombewonende soorten zoals rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (in spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten zoals de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten



Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Tijdens het veldonderzoek is gekeken naar voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen. De schuren bieden aan vleermuizen geen geschikte verblijfplaatsen. Door de sterke mate van verval is nauwelijks nog sprake van enige beschutting en waterdichtheid. Tevens is er nergens een spouw aanwezig die ruimte kan bieden voor vleermuizen. Naast de schuren staat een groot woonhuis met tal van mogelijke functies voor vleermuizen. Mogelijk verblijven hier wel vleermuizen. Het kan zo zijn dat de grote schuur in een vroeger stadium (mindere mate van verval) wel ruimte bood aan vleermuizen.

In de schuur zijn alle ruimtes achter bijvoorbeeld balken visueel geïnspecteerd met behulp van een zaklamp. Ook is er gekeken naar sporen die kunnen duiden op de aanwezigheid van vleermuizen, zoals uitwerpselen of de aanwezigheid van vlindervleugels wat kan duiden op de aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), een soort die vaak wordt waargenomen in schuren. Er zijn in het geheel geen sporen aangetroffen die op de aanwezigheid van vleermuizen kunnen duiden.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig, enkel lage begroeiing. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is daarom uit te sluiten in het plangebied.

Vliegroutes

Om zich van verblijfplaats naar foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld vaak bomenrijen om zich te oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een significant negatief effect op de vleermuispopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd.

In het plangebied is geen sprake van doorlopende lijnvormige elementen. Essentiële vliegroutes zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

Foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

Het is niet te verwachten dat er essentieel foerageergebied aanwezig is in het plangebied. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de groene tuinen en het openbaar groen rondom het plangebied.

Effectbeoordeling

Bij de sloop van de schuur worden geen (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd. Evenmin worden vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen aangetast. Negatieve effecten van de plannen op vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

3.4 Vogels

Volgens het literatuuronderzoek kan de huismus (*Passer domesticus*), een soort met een jaar rond beschermd nest, in de directe omgeving van het plangebied voorkomen.

Huisumus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan



huismussen. Huismussen zijn zeer honkvast en blijven altijd in de directe omgeving van hun nestplaats. Er zijn tijdens het veldbezoek vier nesten van huismus vastgesteld in de te slopen schuren, het is zeer waarschijnlijk dat er nog meer nesten aanwezig zijn die tijdens de Quicksan niet vastgelegd konden worden.

De groene stroken langs de schuren en de tuinen maken van het plangebied een geschikt leef- en broedgebied. Nader onderzoek is noodzakelijk om de gebruiksfuncties voor de huismus in de plangebieden verder inzichtelijk te maken.

Bosuil

Tijdens het veldonderzoek is in één van de schuren een bosuil (*Strix aluco*) aangetroffen. De bosuil is een wijdverspreide soort die een voorkeur heeft voor oud loofbos, maar die soms ook nestelt in de bebouwde omgeving in oude parken en tuinen, evenals in open landschappen met knotwilgen of verspreide plukjes bos. Bosuilen maken o.a. gebruik van boomholtes, nestkasten of geschikte ruimtes zoals een zolder in een schuur om de eieren te leggen.

In de schuur waar de bosuil is aangetroffen zijn geen sporen, zoals braakballen of uitwerpselen, aangetroffen die duiden op een regelmatig gebruik van de schuur. Waarschijnlijk betreft het een incidenteel bezoek, een broedlocatie kan met zekerheid uitgesloten worden.

Algemene broedvogels

Verder kunnen algemene broedvogels als merel en houtduif tot broeden komen in de schuren en begroeiing. In de bebouwing zijn op verschillende locaties nesten van algemene broedvogels aangetroffen. De nesten van algemene vogels zijn alleen beschermd gedurende de periode dat de nesten in gebruik zijn.

Effectbeoordeling

Wanneer de schuren worden gesloopt gaan de aanwezige nestplaatsen van huismus verloren. Er is dan sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek naar deze soort is nodig om het aantal nesten in het plangebied vast te stellen. Het is nodig een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Daarnaast kunnen algemene broedvogels tot broeden komen in het plangebied. In gebruik zijnde nesten zijn beschermd onder de Wet Natuurbescherming. Wanneer er werkzaamheden worden uitgevoerd terwijl er nesten in gebruik zijn kunnen negatieve effecten optreden. Om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels te voorkomen dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. De mitigerende maatregelen worden beschreven in paragraaf 4.2

3.5 Vissen

In het plangebied zijn geen permanent watervoorzorgende elementen aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied is daarmee uitgesloten. Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn wel diverse watergangen aanwezig maar deze blijven onaangetast bij uitvoer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Omdat geschikt leefgebied in het plangebied ontbreekt is uitgesloten dat de voorgenomen sloopwerkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vissen.

3.6 Amfibieën

Volgens het literatuuronderzoek komt de heikikker (*Rana arvalis*) voor in de omgeving van het plangebied. Recente waarnemingen laten zien dat de soort in het agrarisch landschap ten noorden van het plangebied voorkomt. De heikikker heeft een voorkeur voor o.a. halfnatuurlijk grasland en hoog- en laagveen en komt niet of nauwelijks voor in tuinen of rondom bebouwing. De sloten die rondom het plangebied zijn daarnaast ook ongeschikt voor heikikker vanwege de aanwezigheid van veel kroos, steile oevers en weinig zoninval door bomen. Het is daarom niet te verwachten dat de in de omgeving voorkomende heikikkers gebruik zullen maken het plangebied.

Naast heikikker komt ook rugstreeppad (*Epidalea calamita*) voor in de gemeente Vijfheerenlanden. De rugstreeppad komt enkel voor in specifieke waterlichamen met ondiepe oeverzones met weinig onderwatervegetatie. De watergangen rondom het plangebied voldoen in het geheel niet aan de vereisten van



deze soort en daarom kan aanwezigheid worden uitgesloten.

Wel is het zeer waarschijnlijk dat in de directe omgeving van het plangebied kleine watersalamander (*Lisotriton vulgaris*) en gewone pad (*Bufo bufo*) voorkomt. Deze soorten zijn minder kritisch in voortplantingswater. Hoewel voor deze soorten een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling, is het in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het verwonden of doden van individuen te voorkomen. Padden en salamanders kunnen verscholen zitten onder objecten als stenen of stukken hout. Bij het verwijderen hiervan dient men dus voorzichtig te werk te gaan. Indien noodzakelijk dienen aanwezige soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het werkgebied.

Effectbeoordeling

Binnen de begrenzing van het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten algemene soorten amfibieën voorkomen. De heikikker wordt niet binnen de begrenzing van het plangebied verwacht. Om negatieve effecten op (algemene) amfibieën te voorkomen dienen er tevens mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden, deze worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.7 Reptielen

Volgens het literatuuronderzoek komt de ringslang (*Natrix helvetica*) voor in de omgeving van het plangebied. Deze reptielensoort is in het verleden geïntroduceerd in de gemeente Vijfheerenlanden. Recente waarnemingen laten zien dat de soort in het agrarisch gebied ten noorden van het plangebied zonnend is aangetroffen.

Ringslangen komen voor in de buurt van water op verhoogde terreinen zoals dijken, spoorbanen of struvelen. Belangrijk hierbij is de aanwezigheid van natuurlijke oevers met open plekken en ruigte zodat deze zowel zongelegenheden als schuilplaatsen bieden. Dergelijk habitat is niet binnen het plangebied aanwezig. Ringslang is daarom niet in het plangebied te verwachten.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde reptielen in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen sloopwerkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde reptielen.

3.8 Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Dergelijke soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (NDFF, 2019). Beschermde ongewervelden als dagvlinders en libellen stellen specifieke eisen aan hun biotoop. In het plangebied zijn in het geheel geen geschikte biotopen voor deze soorten aanwezig.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde ongewervelden in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde ongewervelden.



4 Conclusie en advies

4.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

Ja, tijdens het veldonderzoek zijn minimaal vier nesten van huismus vastgesteld, mogelijk zijn er nog meer nesten aanwezig. Tevens kunnen algemene broedvogels tot broeden komen in het plangebied.

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?

Ja, bij sloop van de schuren worden de nesten van de huismus vernietigd.

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

Het is deels mogelijk om negatieve effecten te mitigeren, het is echter niet te voorkomen dat er verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden bij sloop van de schuren.

- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Ja, het is noodzakelijk een aanvullend onderzoek naar huismus uit te voeren om te bepalen hoeveel nesten aanwezig zijn in de te slopen schuren.

4.2 Mitigerende maatregelen

De sloop van de schuren zal een overtreding van de Wet natuurbescherming veroorzaken, de aanwezige nesten van de huismus zullen vernietigd worden. Het

is daarom noodzakelijk om voor de huismus een aanvullend onderzoek uit te voeren om te bepalen hoeveel nesten aanwezig zijn alvorens mitigerende maatregelen opgesteld kunnen worden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming zal na uitvoering van het aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn.

Met betrekking tot de algemene broedvogels die mogelijk in de schuren en het groen tot broeden kunnen komen is het mogelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren. Indien de beschreven mitigerende maatregelen in acht worden genomen, is er met betrekking tot algemene broedvogels geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het betreft de volgende mitigerende maatregelen:

- Het is nooit mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het vernielen van in gebruik zijnde nesten, alle werkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden, dit betreft zowel werkzaamheden aan de schuren als het verwijderen van het omliggende groen;
- Het broedseizoen loopt globaal van 1 april tot eind augustus, maar ook buiten deze periode kunnen vogels tot broeden komen;
- Indien tijdens de uitvoer van de werkzaamheden in gebruik zijnde nesten aangetroffen worden moeten de werkzaamheden per direct stilgelegd worden en moet er gewacht worden tot het nest geheel verlaten is.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:



- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;

- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

4.3 Conclusie

Ondanks inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, kunnen negatieve effecten op beschermde soorten door de voorgenomen sloop niet uitgesloten worden. Het is noodzakelijk een aanvullend onderzoek naar huismus uit te voeren.



5 Bronnen

5.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprink-

hanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

5.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/



Bijlage A. Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk. Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

5.3 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

5.3.1 Zorgplicht (art. 1.11)

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

5.3.2 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden.

5.3.3 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

5.3.4 Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;
2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.



Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1). De nesten van vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader A.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

5.3.5 Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als

voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wettelijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

5.3.6 Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- a. opzettelijk doden of vangen;
- b. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B geldt dat in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen verboden is.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterke-



- ringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvel-
den, wegen, spoorwegen of bermen, of in het
kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onder-
houd van de landschappelijke kwaliteiten van
een bepaald gebied;
- h. in het algemeen belang, of;
- i. bestendig gebruik.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

5.3.7 Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming (voorheen Boswet). Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Alle provincies hebben verordeningen vastgesteld waarin is geregeld hoe een kapmelding moet worden ingediend,

waaraan herbeplanting moet voldoen en wanneer ontheffing van de herbeplantingsplicht kan worden verleend. Sommige provincies hebben ook beleidsregels vastgesteld waarin bijvoorbeeld is aangegeven wanneer een kapverbod wordt opgelegd.

De Wet natuurbescherming beschermt geen houtopstanden binnen de bebouwde kom. Waar de grens van de “bebouwde kom Wet natuurbescherming” ligt, wordt bepaald door de gemeenteraad. Dit valt vaak min of meer gelijk met de ‘bebouwde kom Verkeerswet’, maar kan afwijken. Binnen de bebouwde kom geldt meestal een kapverbod op grond van de algemene plaatselijke verordening (APV) of een gemeentelijke bomenverordening. Daarnaast kunnen gemeenten ook regels stellen voor bomen buiten de bebouwde kom, bijvoorbeeld in een bestemmingsplan.

5.4 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- a. er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- b. er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- c. er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage B voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.



5.5 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen deze gebieden.

Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen geheel of gedeeltelijk binnen de begrenzing van het NNN plaatsvinden en negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden en/of een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

Kader | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De



Bijlage B. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Utrecht

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton (Triturus) vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

